

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра туристичного, готельного та ресторанного бізнесу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методика викладання дисциплін з туризму у вищих навчальних
закладах**

Освітня програма: _____ Туризмознавство _____

Спеціальність: _____ 242 Туризм _____

Галузь знань: _____ 24 Сфера обслуговування _____

Ступінь вищої освіти: _____ Другий (магістерський) рівень _____

Затверджено на засіданні кафедри
туристичного, готельного та ресторанного
бізнесу (ТГРБ)

Протокол №_1_ від ___14.08.2020___ р.

м. Запоріжжя, 2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ЗПН 02 Методика викладання дисциплін з туризму у закладах вищої освіти. Нормативна дисципліна Цикл загальної підготовки
Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський) рівень</i>
Викладач	Зацепіна Н.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу
Контактна інформація викладача	<i>Телефон: +380505642683, Електронна пошта: Nat020375@gmail.com</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/node/7904 дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/
Обсяг дисципліни	Кількість годин – загальний обсяг 120 годин кредитів – 4 кредити ЕКТС розподіл годин: 14 лекцій 30 практичних 69 самостійна робота 7 індивідуальне завдання вид контролю – залік
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити навчальної дисципліни:	
<p>Дисципліна «Основи наукових досліджень». Теми: Понятійний апарат, зміст та класифікація наук. Організація наукової діяльності в Україні. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення. Методика та техніка наукових досліджень. Процес збору та аналізу наукової інформації. Достовірність результатів і висновків при проведенні наукових досліджень. Уніфіковані вимоги щодо змісту й структури курсової роботи як виду самостійного наукового дослідження студента. Правила оформлення результатів наукового дослідження. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.</p>	
<p>Дисципліна «Методологія і організація наукових досліджень». Теми: Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем розвитку суспільства. Систематизація наукових знань. Вибір теми та реалізація наукового дослідження. Зведення результатів та літературне оформлення наукового дослідження. Впровадження результатів дослідження в практику. Ефективність та оцінювання результатів наукових досліджень. Розвиток науки у вищій школі. Наукові дослідження на стику наук. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму. Соціокультурні комунікації в туризмі. Дослідження основ використання інформаційних технологій у рекреаційно-туристській діяльності. Інноваційна туристська діяльність як процес, пов'язаний із впровадженням результатів наукових досліджень і розробок у практику. Туризм як соціотичний чинник суспільного життя.</p>	
Постреквізити навчальної дисципліни:	
<p>Здобуті здобувачем знання є обов'язковими для таких складових подальшого навчання: - виробнича практика.</p>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>Студенти мають необхідність вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання дисциплін з туризму у ЗВО», тому що майбутньому фахівцеві варто мати знання специфіки методики викладання дисциплін у вищих навчальних закладах, визначати сучасний стан та перспективи розвитку професійної діяльності, розуміти тенденції розвитку вищої освіти України, її зміст, технології навчання, методи формування системного професійного</p>	

мислення; засоби підготовки широкопрофільного фахівця XXI ст. та виховання його гармонічної, креативної та гуманістичної особи, а також уміння використовувати сучасні освітні методи при підготовці лекційних та практичних занять, організувати пізнавальну діяльність студентів, проводити самостійну роботу зі студентами тощо.

Загальні компетентності.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у вітчизняному сегменті світової туристичної галузі.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність до використання методологічного апарату наукових досліджень для вирішення теоретичних та прикладних завдань, що постають перед фахівцями туристичної галузі.

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня та напрямку функціонування (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності.

Знання етичних та нормативно-правових норм, що регулюють відносини людини з людиною, із суспільством і з навколишнім середовищем; використовувати базові нормативні і правові документи у сфері туристичної діяльності; здійснювати аналіз та давати оцінку дії договорів різних видів у контексті регулювання підприємницької діяльності в галузі туризму.

Знання одної або декількох іноземних мов, вміння вільно спілкуватись з бізнес-партнерами, розробляти документацію, презентувати і захищати результати професійної діяльності в соціо-культурному середовищі або в міжнародних структурах.

Уміння створювати психоемоційний контакт між клієнтом та менеджером з туризму; розуміти психологічні закономірності управлінської діяльності та визначення психологічних методів конструктивного розв'язання конфліктів інтересів партнерів.

Уміння планувати і розв'язувати науково-методичні завдання та організувати педагогічний процес як співробітництво, взаємодію, наставництво; здатність до проведення наукових досліджень процесів в галузі, на ринку, в діловому середовищі, обирати коректні методи впровадження результатів, проводити консультативну роботу з організації туристичної діяльності.

Здатність до педагогічної діяльності та організації навчально-методичного та виховного процесу в професійній туристичній освіті; використання методологічних та концептуальних основ викладання навчальних дисциплін; володіння інтерактивними методами викладання у закладах вищої освіти, їх застосування при плануванні й проведенні теоретичних і практичних занять.

Результати навчання.

Уміння розробляти методики викладання дисциплін у ЗВО; визначати місію і мету, планувати, організувати, мотивувати та стимулювати, координувати, контролювати, аналізувати результати пошукової, методичної та навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти; здатність до набуття умінь, навичок і практичного досвіду наукової, дослідницької та викладацької діяльності, практичної педагогіки та планування освітньої роботи; швидке оволодіння дидактичними методами викладання та особливістю викладання дисциплін у ЗВО.

Вільно володіти державною мовою як безальтернативним засобом спілкування в професійній туристичній діяльності та використовувати як корпоративний стандарт.

Практикувати використання іноземної мови у професійній діяльності для спілкування з іноземними партнерами.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Цей курс спрямований на виявлення актуальних питань методики викладання дисциплін у вищих навчальних закладах, професійної освіти та формування професійного мислення щодо вирішення проблем вищої освіти.

5. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни відповідно до навчальної програми є:

– **методичні** – ознайомити студентів з теоретичними основами та методологічними особливостями застосування системного підходу у вивченні закономірностей та специфіки методики викладання дисциплін у вищих навчальних закладах;

– **пізнавальні** – сформувати уявлення про сучасний стан та перспективи розвитку професійної діяльності, тенденції розвитку вищої освіти України, її зміст, технології навчання, методи формування системного професійного мислення, засоби підготовки широкопрофільного фахівця XXI ст. та виховання його гармонічної, креативної та гуманістичної особи;

– **практичні** – формувати практичні навички роботи студентів зі спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань, ознайомити з основними методиками викладання дисциплін у вищих навчальних закладах.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методика викладання дисциплін у вищих навчальних закладах як окрема теорія навчання.

Тема 1. Основні методи дидактики вищої школи та форми організації навчального процесу у вищій школі щодо дисциплін з туризму.

Визначення загальноосвітніх та специфічних особливостей методики вузівського навчання. Організація навчального процесу як цілеспрямовані практичні дії, які орієнтують суб'єктів процесу: на постановку мети; завдань; прийняття рішень; добір форм, методів, засобів навчально-пізнавальної та викладацької діяльності; забезпечення навчально-методичними засобами; здійснення контролю виконання. Методика викладання в дидактичній системі навчальних дисциплін вищого навчального закладу Види та інтерактивні організаційні форми навчання у вищій школі дисциплін з туризму. Інноваційні методи та засоби сучасного вузівського навчання. Загальнодидактичні закономірності навчального процесу: зумовленість навчання суспільними потребами; залежність навчання від умов в яких воно здійснюється; єдності викладання і учіння; взаємозв'язок навчання, освіти, виховання і розвитку особистості; залежність навчання від реальних можливостей студента тощо. Взаємозв'язок об'єктивних закономірностей і загальнодидактичних суб'єктивних принципів навчання дисциплін з туризму: науковості і систематичності навчання; зв'язку теорії з практикою, з життям; активності і самостійності студентів у навчальному процесі; наочності і достатності навчання; доступності і міцності знань; керівної ролі викладача тощо. Основні категорії дидактики (освіта, навчання, викладання, учіння, закономірності і принципи, навчальний процес і його компоненти).

Тема 2. Загальна характеристика професійної діяльності педагога вищої школи.

Методична майстерність та особистість викладача вузу Робота викладача щодо методичного забезпечення навчального процесу. Взаємозв'язок та взаємообумовленість організації та методики у викладацькій діяльності. Професійно-педагогічна діяльність викладача як специфічна галузь інтелектуальної праці, її основні змістові напрями: планування; організація навчальної роботи; стимулювання навчально-пізнавальної активності студентів; здійснення контролю; коригування навчального процесу; аналіз. Методологічні категорії, які забезпечують упровадження іноваційних технологій у зміст і методи викладання: дидактична ідея; дидактична гіпотеза; дидактичні концепції; дидактичні теорії.

Тема 3. Інноваційні методи та засоби сучасного вузівського навчання дисциплін з туризму.

Актуальні проблеми методів та засобів навчання, їх теоретичне обґрунтування в навчальній та науковій літературі. Засоби навчання як все те, що допомагає викладачеві ефективно здійснювати навчання студентів. Загальна характеристика засобів навчання: слово викладача, підручники, посібники, наочні та технічні, аудіовізуальні засоби тощо. Загальна характеристика основних методів навчання дисциплін з туризму: словесних – бесіда, розповідь, лекція; наочних – ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження; практичних – вправ, лабораторної, самостійної роботи студента з навчальною літературою, заліковоекзаменаційний; стимулюючих – пізнавальної гри, навчальної дискусії,

стимулюючого впливу змісту навчання, роз'яснення значущості учіння, заохочення до учіння; контролю і самоконтролю в навчанні – усного контролю, письмового, машинного, тестового; бінарних – словесно-інформаційні, словесно-проблемні, словесноевристичні, словесно-дослідницькі. Характеристика умов оптимального вибору методів навчання дисциплін з туризму: відповідність методів – принципам навчання, цілям та завданням, змісту даної теми, можливостям (інтелектуальним, психологічним, морально-етичним тощо) студентів, наявним умовам та часу відведеному для навчання, можливостям викладача.

Тема 4. Основи професійної майстерності викладача дисциплін з туризму. Педагогічна комунікація.

Методична майстерність викладача дисциплін з туризму, її структурні компоненти: знання – директивно-методологічні, нормативно-законодавчі, загальнотеоретичні та методичні, організаційно-педагогічні; уміння – конструктивно-методичні, організаторські; навички – методичні, мислення, мовні; особисті якості викладача – психолого-педагогічні, морально-етичні. Педагогічна техніка (комплекс комунікативних та організаторських умінь, спрямованих на створення найбільш оптимальної для навчальної взаємодії атмосфери у студентській групі (групах); уміння ефективного спілкування на рівні викладач-студент, яке передбачає педагогічні здібності, педагогічний такт, товариськість, уміння правильно використовувати відповідні стереотипи; уміння ефективно використовувати різноманіття стилів спілкування тощо) в системі методичної майстерності викладача.

Змістовий модуль 2. Методика організації навчально-виховної діяльності у вищих навчальних закладах.

Тема 1. Методика спілкування у процесі навчально-виховної діяльності

Спілкування як основний компонент навчально-виховної діяльності, який координує спільні дії людей і задовольняє потребу у психологічному контакті. Види спілкування: міжрольове (кожна людина виконує відповідну роль в суспільстві) та міжособистісне (загальна сфера спілкування між людьми). Функції спілкування: інформаційно-комунікативна (здійснює процес формування, передання та прийому інформації); регуляційно-комунікативна (здійснює регуляцію поведінки власної, інших людей, на основі їх дій); афективно-комунікативна (характеризує емоційну сферу людини). Сторони спілкування: комунікативна (обмін інформацією); інтерактивна (взаємодія у процесі спілкування); перцептивна (розуміння людини людиною у процесі спілкування). Невербальні (візуальний контакт — погляд, зовнішній вигляд, обличчя; експресія — експресивні реакції: міміка, пантоміміка, жести, поза, рух; емпатія — здатність до співпереживання) засоби спілкування. Міжособистий простір (дистанція між тими, хто спілкується) у процесі спілкування. Сутність, специфіка вербального спілкування. Спілкування як комунікативний акт, який складається з промовляння та слухання. Деформація спілкування (несприймання, нерозуміння співрозмовника). Методи нерефлексивного (невтручання в мову співрозмовника, тобто умовно-пасивне слухання) та рефлексивного (активне слухання, тобто з'ясування суті розмови, відображення почуттів, резюмування тощо) слухання. Специфіка інтерактивної сторони (пов'язана з безпосередньою спільною діяльністю людей, їх взаємодією в соціальній групі, колективі) спілкування, яка фіксує увагу не на акті комунікації, а на акті спільної діяльності. Бар'єри, які заважають здійсненню вербальному спілкуванню.

Тема 2. Психологічні особливості, типологія студентів та методика формування й організації діяльності студентського колективу.

Поняття «студентський вік», «студент». Виміри студентства: психологічний (характер, темперамент, воля, здібності); біологічний (фізичні дані, тип вищої нервової діяльності, безумовні рефлекси, інстинкти). Ці чинники детерміновані спадковістю і вродженими задатками; соціальним середовищем (місце в соціумі, національність). Причини негативних результатів навчання, девіацій у поведінці студента. Типологія студентів. Загальні науково-методологічні основи поняття «колектив», його ознаки, функції, структура. Дві точки зору

науковців (позитивна і негативна) на роль і місце колективу у формуванні і розвитку особистості. Освітнянські та трудові колективи. А. С. Макаренко про розвиток колективу і виховання в ньому. Методика виховання В. О. Сухомлинського. Діалектика становлення і розвитку студентського колективу: академічної групи, курсу, факультету, ВНЗ.

Тема 3. Методика діагностики навчально-виховного процесу у вузі

Поняття та функції контролю навчальної діяльності студентів. Принципи організації, види та форми контролю в умовах кредитномодульної системи організації навчального процесу. Основні форми поточного контролю знань студентів. Методичні основи та принципи здійснення модульного контролю навчальної діяльності. Методичні основи проведення семестрових екзаменів. Особливості методики оцінювання знань студентів з професійно орієнтованих дисциплін освітньо-професійних програм напрямів і спеціальностей галузі знань «Туризмознавство». Оцінювання знань студентів за європейською шкалою кредитно-трансферної системи ECTS. Методичні основи проведення семестрового заліку. Мета і суть державної атестації та нормативні вимоги до неї. Загальні методичні основи підготовки і проведення державних іспитів та захисту дипломних робіт.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Основні методи дидактики вищої школи та форми організації навчального процесу у вищій школі щодо дисциплін з туризму.	Лекція	2
1.	Основні методи дидактики вищої школи.	Практичне заняття	2
2.	Форми організації навчального процесу у вищій школі щодо дисциплін з туризму.	Практичне заняття	2
3.	Загальна характеристика професійної діяльності педагога вищої школи.	Лекція	2
3.	Загальна характеристика професійної діяльності педагога вищої школи.	Практичне заняття	2
4.	Загальна характеристика професійної діяльності педагога вищої школи.	Практичне заняття	2
5.	Інноваційні методи та засоби сучасного вузівського навчання дисциплін з туризму.	Лекція	2
5.	Інноваційні методи та засоби сучасного вузівського навчання дисциплін з туризму.	Практичне заняття	2
6.	Інноваційні методи та засоби сучасного вузівського навчання дисциплін з туризму.	Практичне заняття	2
7.	Основи професійної майстерності викладача дисциплін з туризму. Педагогічна комунікація.	Лекція	2
7.	Основи професійної майстерності викладача дисциплін з туризму.	Практичне заняття	2
8.	Педагогічна комунікація.	Практичне заняття	2
9.	Методика спілкування у процесі навчально-виховної діяльності	Лекція	2

9.	Методика спілкування у процесі навчально-виховної діяльності	Практичне заняття	2
10.	Методика спілкування у процесі навчально-виховної діяльності	Практичне заняття	2
11.	Психологічні особливості, типологія студентів та методика формування й організації діяльності студентського колективу.	Лекція	2
11.	Психологічні особливості, типологія студентів.	Практичне заняття	2
12.	Методика формування й організації діяльності студентського колективу.	Практичне заняття	2
13.	Методика діагностики навчально-виховного процесу у вузі міжнародна комунікація.	Лекція	2
13.	Методика діагностики навчально-виховного процесу у вузі	Практичне заняття	2
14.	Методика діагностики навчально-виховного процесу у вузі	Практичне заняття	2
15.	Проведення модульної контрольної роботи	Практичне заняття	2

8. Самостійна робота

Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за якої студент самостійно (без сторонньої допомоги) опрацьовує практичне питання, тему, вирішує задачу або виконує завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, на лекціях, 30 практичних заняттях. Її головною метою є формування самостійності суб'єкта, що вчиться, формування його вмінь, знань і навичок. Здійснюється вона безпосередньо через зміст і методи всіх видів навчальних занять. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом. Згідно навчального плану на самостійну роботу з курсу «Методика викладання дисциплін з туризму у ЗВО» відведено 69 академічних годин. Завдання до самостійної роботи мають унеможливити механічне заучування студентами фактичного матеріалу або поверхове знайомство з явищами та процесами. Для отримання позитивної оцінки студент повинен не просто продемонструвати володіння певним обсягом знань, а й уміти розв'язувати певні елементи наукових проблем, аналізувати та систематизувати отримані дані, знаходити оригінальні рішення на підставі самостійно здобутої інформації, формулювати та відстоювати власну точку зору. Йдеться передусім про самостійне опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Обов'язковим елементом цієї роботи студентів є ведення записів (допускається й електронний варіант або презентація). Це сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання студентом самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни.

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

Питання	Діяльність студентів	Термін виконання
Тема 1. Основні методи дидактики вищої школи та форми організації навчального	1. Ознайомитися з джерелами	Вересень 8 годин

процесу у вищій школі щодо дисциплін з туризму.	та літературою за визначеною	
1. Визначення загальноосвітніх та специфічних особливостей методики вузівського навчання.	темою.	
2. Види та інтерактивні організаційні форми навчання у вищій школі дисциплін з туризму.	2. Підготувати доповідь	
3. Інноваційні методи та засоби сучасного вузівського навчання.		
Тема 2. Загальна характеристика професійної діяльності педагога вищої школи.	1. Ознайомитися з джерелами	Вересень – жовтень
1. Методична майстерність та особистість викладача вузу.	та літературою за визначеною	8 годин
2. Робота викладача щодо методичного забезпечення навчального процесу.	темою.	
3. Професійно-педагогічна діяльність викладача як специфічна галузь інтелектуальної праці.	2. Підготувати доповідь	
Тема 3. Інноваційні методи та засоби сучасного вузівського навчання дисциплін з туризму.	1. Ознайомитися з джерелами	Жовтень
1. Актуальні проблеми методів та засобів навчання.	та літературою за визначеною	8 годин
2. Загальна характеристика основних методів навчання дисциплін з туризму.	темою.	
3. Характеристика умов оптимального вибору методів навчання дисциплін з туризму.	2. Підготувати доповідь	
Тема 4. Основи професійної майстерності викладача дисциплін з туризму. Педагогічна комунікація.	1. Ознайомитися з джерелами	Жовтень – листопад
1. Характеристика словесних та письмових методів навчання дисциплін з туризму.	та літературою за визначеною	8 годин
2. Педагогічна техніка в системі методичної майстерності викладача.	темою.	
	2. Підготувати доповідь	
Тема 5. ТЕМА 5. Методика спілкування у процесі навчально-виховної діяльності.	1. Ознайомитися з джерелами	Листопад
1. Спілкування як основний компонент навчально-виховної діяльності.	та літературою за визначеною	8 годин
2. Методи нерефлексивного та рефлексивного слухання.	темою.	
3. Бар'єри, які заважають здійсненню вербальному спілкуванню.	2. Підібрати літературу до обраної наукової теми.	
	3. Підготувати доповідь	
Тема 6. Психологічні особливості, типологія студентів та методика формування й організації діяльності студентського колективу.	1. Ознайомитися з джерелами	Листопад – грудень
1. Поняття «студентський вік», «студент». Виміри студентства.	та літературою за визначеною	8 годин
2. Причини негативних результатів навчання,	темою.	
	2. Підготувати доповідь.	

девіацій у поведінці студента.		
3. Типологія студентів.		
Тема 7. Методика діагностики навчально-виховного процесу у вузі	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою.	Грудень 8 годин
1. Поняття та функції контролю навчальної діяльності студентів.		
2. Методичні основи та принципи здійснення модульного контролю навчальної діяльності.	2. Підготувати доповідь.	
3. Мета і суть державної атестації та нормативні вимоги до неї.		

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/node/7904> (не менш ніж 2 рази по 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю);
- відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 635-869-1128 (один раз на тиждні);
- листування за допомогою електронної пошти Nat020375@gmail.com (у форматі 24/7 кожного дня);
- відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісі Viber (за графіком консультацій викладача);
- спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Засобами оцінювання навчання є:

- усне опитування у відповідності до вивчених тем дисципліни;
- опрацювання опорного конспекту лекцій (самостійні письмові роботи);
- захист індивідуального завдання за обраним напрямком;
- індивідуальна самостійна робота на практичних заняттях;
- участь у обговоренні актуальних питань щодо комунікативних процесів туристській діяльності (на лекційних та практичних заняттях);
- вирішення ситуаційних вправ на практичних заняттях;
- модульна контрольна робота (тестовий контроль).

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримані за кожен змістовний модуль бали підсумовуються та діляться на 2. Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік).

За дисципліною «Методика викладання дисциплін з туризму у ВНЗ» передбачено два навчальних модулі. Поточний контроль знань студентів складається з **60 балів** (по 30 у кожному модулі), які розподілено за видами занять: лекційні, практична, індивідуальна самостійна робота (ІДЗ). Модульний контроль передбачає виконання тестових завдань та складається з **40 балів** (по 20 у кожному модулі). Поточний та модульний контроль знань, у підсумку, дають змогу студенту отримати **100 балів**. Підсумковий контроль (залік) передбачає відмову студента від результатів поточного контролю (або з різних поважних причин неможливість отримання балів за поточний контроль) та за письмовою заявою і ухваленням деканату студент має право скласти залік. При цьому, результати модульного

контролю знань зберігаються. Завдання заліку складають **60 балів**. Результати заліку та модульний контроль знань, у підсумку, дають змогу студенту отримати **100 балів**. Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FХ, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, лабораторних, практичних або семінарських заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Ведення конспекту лекції:

Ведення конспекту лекції сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами теоріями тощо. Кожний студент повинен мати конспект на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з конспектом лекції студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача.

Відвідування студентом лекції та її наявність в конспекті лекції з дисципліни «Етика та психологія міжнародної комунікації» дає студенту **1 бал** за кожну лекцію в кожному змістовному модулі.

Робота на практичних заняттях:

Під час практичних занять студенти усно доповідають на питання. Активна робота студента на занятті оцінюється в **5 балів**.

Критерії оцінки на практичному занятті

Бали	Критерії оцінки
5	Оцінюється робота студента, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді, розв'язує завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4	Оцінюється робота студента, який володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять, виявляє знання елементарних положень з дисципліни, іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3	Оцінюється робота студента, який частково володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, іноді виконує завдання практичних занять; іноколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
2	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді, іноді виконує завдання практичних занять; іноколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
1	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, не володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді, іноді виконує завдання практичних занять; іноколи виступає і задає питання, але не працює в парі/групі/команді.

0	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не працює в парі/групі/команді.
---	--

Самостійна робота студентів/індивідуальне завдання

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті. Така форма надає студенту можливість отримати максимум **36** (максимум по 6 балів за один з видів робіт) додаткових **балів** в першому модулі та **42** додаткових **бали** в другому модулі.

Критерії оцінки індивідуального завдання:

Бали	Критерії оцінки
5-6	В повному обсязі володіє матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
4-5	Достатньо повно володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
2-3	В цілому володіє матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
1-0	Не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів здійснюється через набір балів у 1 модулі (максимум 100 балів) та проведення підсумкової аудиторної письмової контрольної роботи, за яку студент має можливість набрати максимум **20 балів** у кожному модулі. В структурі навчання виділяють 2 змістовних модулі. У кожному модулі контрольна робота проходить у письмовій тестовій формі (20 тестових питань). Правильна відповідь на тестові питання оцінюється в **1 бал**.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми або виконати індивідуальні завдання, що пропонуються в робочій програмі.

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

1 модуль (максимум балів)		2 модуль (максимум балів)	
Лекції	4 (4 лекції*1)	Лекції	3 (3 лекції*1)
Практичні	40 (8 практ.зан*5)	Практичні	35 (7 практ.зан*5)
Самостійна робота	36	Самостійна робота	42
Контрольна робота	20	Контрольна робота	20
Всього	100	Всього	100

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на залік і скласти усно мінімум 2 питання за переліком та виконати тести.

КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ НА ЗАЛІКУ:

1. Два питання потребують змістовної відповіді, кожна з них розкриває сутність того чи іншого поняття або теоретичного положення (оцінюється від 0 до 30 балів за кожне питання).
30-27 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його чітке визначення або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.
26-23 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.
22-18 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.
17-0 балів отримують студенти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.
2. Правильна відповідь на **20 тестових питань** оцінюється в **2 бали** кожна.

На заліку студент складає тести з дисципліни, правильна відповідь на **20 тестових питань** оцінюється в **2 бали** кожна або відповідає на 2 питання з переліку.

Критерії оцінки на залік:

Бали	Критерії оцінки
25-30	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
19-24	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
13-18	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
7-12	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
3-6	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0-2	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних (семінарських) заняттях та на підсумковому модульному контролі, свідчить про **ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни** на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	визначення
		для заліку	
90 – 100	A	зараховано	відмінно - Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому.
85-89	B		дуже добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
75-84	C		добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
70-74	D		задовільно – Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-69	E		достатньо - Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
35-59	FX		не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно – Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

10. Політика курсу

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка курсу здебільшого передбачає акцент на

розумінні підходів і принципів, ніж запам'ятовування визначень. Кожен здобувач повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність Національного університету «Запорізька політехніка», Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Національного університету «Запорізька політехніка». Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу здобувач зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- системно і регулярно працювати з навчальною і науковою літературою;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи;
- відключити мобільний телефон під час занять;
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів;
- участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про академічну доброчесність в Національному університеті «Запорізька політехніка». Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття ступеня бакалавр. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 балів за даним курсом. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (у новій редакції)».